

Evalueringen av Samarbeidsforum for ledninger i grunnen (SLG)

Fagdirektør Magnar Danielsen

Møte i SLG 15. februar 2024

Etablert 2013

Samarbeidsforum for ledninger i grunnen

Erstattet Strategigruppen for ledninger i grunnen (etablert 2010)

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Statens vegvesen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Olje- og energidepartementet

Samferdselsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet

Klima- og miljødepartementet

Kommunal- og distriktsdepartementet

Mandat

Samarbeidsforum for relevante bransjeforeninger og myndigheter med interesse for samordning av ledninger og annen infrastruktur i grunnen*

Oppgaver:

- Gjensidig informasjonsutveksling om tema av felles interesse
- Drøfte aktuelle problemstillinger i Norge
- Holde seg orientert om den internasjonale utviklingen
- Bidra til å få utviklet ny relevant kunnskap, komme med forslag til løsninger og initiere prosjekter som kan bidra til å løse problemstillinger
- Være pådriver og diskusjonspartner for regelverksutvikling, standardisering og avtaler om samarbeid
- Bidra til økt samordning gjennom informasjonsarbeid, ved å avholde seminarer, workshop og liknende, og foredrag på relevante kurs og konferanser

*) Rør og kabler mv. for vann, avløp, overvann, høyspenning og lavspenning strømforsyning, elektronisk kommunikasjon, fjernvarme, gassdistribusjon og avfallsnett.

Aktuelle tema de senere år

- Ledningsregistreringsforskriften
 - Innmåling av stikkledninger
 - Brukerbetaling
- Ledningsforskriften
 - Krav til «full istandsetting»
 - Trekkerør
- Bredbåndutbyggingslov
 - Ekomportalen
- Felles rapporteringsløsning
- Informasjonssikkerhet
- Mulighetsstudie vann- og avløpssektoren
- Kondemnerte ledninger
- Standardisering
 - Avstandskrav
 - Kostnadsdeling
 - Innmåling av ledninger
- Arbeidsgrupper
 - Reduksjon i graveskader, samfunnsøkonomisk analyse
 - Utforming av grøfter, bærekraftperspektiv
- Teknologi
 - Georadar
 - Innmåling
 - Kart- og påvisningstjeneste
- Tegnereregler ledningskart
- Søknadsplikt ledningsarbeider
- Kabler i sjø

Resultater evalueringen 2024

Historikk

- Samarbeidsforum for ledninger i grunnen (SLG) har virket i 10 år.
- Det ble etablert i 2013 og er et forum for relevante bransjeforeninger og myndigheter med interesse for samordning av ledninger og annen infrastruktur i grunnen.
- Med ledninger og annen infrastruktur i grunnen menes anlegg som gjelder strøm, vann, avløp, elektronisk kommunikasjon, fjernvarme, gass, avfallssug.
- Mandatet har vært uendret siden 2014
- SLG er en videreføring av en noe mindre strategigruppe som ble startet i 2010/11.

Hva synes du fungerer godt i møtene?

- Valg av temaer, grundige presentasjoner
- Gode forberedte innlegg med faglig bredde, informativt og lærerikt. Gode diskusjoner med bra takhøyde. Bred deltakelse fra mange aktører innenfor fagområdet infrastruktur i grunnen.
- Gode foredrag og orienteringer. Samtaler om lov- og regelverks møte med praktiske utfordringer.
- Temaene og presentasjonene til innleiderne.
- Mulighet til å drøfte relevante tema på tvers av interesseområder. Kontakt med lovgivende myndigheter.
- Interessante og godt forberedte innlegg fra deltakerne. Møteleder er flink til å styre ordet, og avgrense diskusjonene ved behov. Effektiv møteledelse.
- "Det er et bra faglig miljø med eksperter på de områdene som trengs.
- Det hentes også inn ekspertise til foredrag."
- Vi ser det som veldig nyttig å ha en formell møtearena som går på tvers av bransjer, fag og offentlig/privat. Dette gir nyttig erfaringsutveksling for alle parter.

Hva mener du bør forbedres i måten møtene gjennomføres på?

- Sikre at viktige parter deltar og er til sted
- Jeg har ikke vært på så mange møter ennå og synes de har vært gode.
- Litt mye **gjentagelse av temaer** uten at vi kommer videre. Litt mye orientering om at man fortsatt er i arbeid med et tema uten at noe er avklart. Bør være litt mer fremdriftsorientert.
- **Hilserunde** - ikke alle kjenner hverandre
 - Presentasjon av medlemmene i SLG, tilgjengelig eller gjøres jevnlig i møtene
 - Teams må fungere
 - Holde tiden
- Synes det går greit, men husk pauser
- Pr i dag er det **vanskelig å følge møtene digitalt** om en ikke har mulighet til å delta fysisk (noen av oss har litt reisevei til Oslo).

Hvordan opplever du prosessen med å foreslå faglig tema til møtene?

- Fungerer godt
- For at forumet stadig skal være faglig aktuelt er det viktig med forslag til gode tema. Kanskje det kunne vært et **fast tema på agenda at man inviterte til forslag** til tema og foredragsholdere? Og så kan arbeidsutvalget jobbe videre med innspillene og foreslå agenda. Da kan man gjerne opparbeide seg en "backlog" som man kan plukke fra.
- Det er forespørsler på møtene om forslag til tema. Deretter dukker noen av dem opp på møteagendaen. Ytterligere prosess skjer vel i styret.
- "- **Den er uklar**, og må gjøres kjent slik at alle er kjent med prosessen
 - Hvordan avgjøres sakene formelt, prosessene i forumet må tydeliggjøres"
- Invitasjon til å spille inn nye tema i forkant av møtene (f.eks. før arbeidsutvalget planlegger gjennomføring). Beskrivelse av tema + forslag til innleder bør komme fra forslagsstiller.
- Vi burde antagelig hatt en **strategidiskusjon** på hva som er viktig i årene fremover, ikke minst på miljø, klima, kvalitet og kostnader
- Dette bør nok **klargjøres bedre for oss som er nye deltakere** da vi er usikre på hvilke rutiner som gjelder.

Har du innspill til forbedringer når det gjelder møteforberedelse og møteledelse? Er det noe ved møtene som bør gjøres annerledes?

- God møteledelse. Kanskje få frem tydeligere der hvor det er **ulike syn** blant medlemmene
- Nei jeg synes dette har vært bra. Eneste er som sagt at vi må sikre mange gode tema og forberedte presentasjoner.
- Styret bør diskutere hva som er formålet med temaet og **hva en forventer vil komme ut** av å ta opp temaet. Er det rene orienteringstemaer, eller forventes justeringer av praksis?
- - **Agenda 14 dager før**
 - Saksdokumenter 1 uke før
 - Hilse og presentasjonsrunde i alle møter
 - Invitere mer til diskusjon og dialog i mindre grupper"
- Se spørsmål over. Oversikt over deltakere og roller/interessefelt i forhold til deltakelse.
- Synes møteledelsen er meget bra og godt forberedt
- Se svar pkt. 8, ellers synes vi at dagens møteledelse er god.

Opplever du at temaene som diskuteres er relevante for deg/din organisasjon?

- Ja
- Ja, jeg opplever at de ofte er direkte relevante.
- Før avklaringen av nye forskrifter og veiledere var det mange reelle diskusjoner i forumet. I de siste par årene har det mest vært forsøk på noen omkamper om regler og veiledninger, kombinert med diverse orienteringer. Det er vel ikke mye direkte nyttig for NN eller NN-bransjen, men en lyttepost innen temaet ledninger i grunnen kan være verd å få med seg.
- Ja, i all hovedsak.
- Ja
- Ja, temaene er stort sett relevante også for NN. Tidvis innlegg som er noe mer teknisk og derfor mindre direkte relevans for oss.
- For et universitet er faglig utvikling og eventuelt FoU viktig.
- Kunne kanskje også **diskutert mer rekruttering** til bransjen
- Ja, definitivt. Men vi ser at en del tematikk kan bli litt vel «**Oslo-sentrert**». Som statlig etat må vi se hele landet, fra Oslo til Utsira og Nordkapp. Viktig at resultater av arbeid i SLG blir allmenngyldige.

Hvor nyttig mener du at SLG er for din bransje eller det samfunnsoppdraget du representerer?

- Sett inn en score fra 1-10, hvor 1 er dårligst og 10 best
- 9+
- 9
- 8
- 3
- 9
- 10
- 7
- 9
- 9

Hvordan stiller du deg til at ansvaret for å lede SLG går på rundgang mellom departementene eller andre medlemmer?

- Tror det er viktig at dette er **forankret i departementet(ene)**. Ingen spesielle meninger om det går på rundgang.
- Jeg tenker at det er riktig at dette ledes fra departementshold, men at det gjerne kan gå på rundgang mellom disse.
- Hva skulle i så fall hensikten være? Det måtte eventuelt vær at SD og KDD byttet på dette. Synes det er greit at departementene har lederskapet. Andre medlemmer kunne fort **'kuppe' forumet for sine særinteresser**.
- En rundgang vil vel lett kunne være en utfordring for fremdriften. **Møteledelse kan vel endres en gang iblant**.
- Ansvaret fr å lede må gjøres av uavhengig part, en som ikke har egne interesser, dvs. det må være departementet eller annen offentlig myndighet.
- Det er OK for oss. Kanskje **arbeidsutvalget skal rullere** for å sikre bredde i temautvelgelsen.
- Det er ok med at det går på rundgang, men bør **ikke være for hyppige skifter**, det er et stort saksområde å sette seg inn i
- Vi er åpne for at det kan sirkulere mellom departementene dersom departementene selv ser det hensiktsmessig. Men vi mener det er viktig at det er departementene og ikke andre som har eierskap til ledelsen av SLG.

Det er adgang for et medlem til å møte med en bisitter. Noen møter nærmest som faste bisittere. Hvordan stiller du deg til dette, og bør ordningen innskrenkes eller utvides?

- Bisittere sitter ofte med **viktig tilleggskompetanse**. Så kan det kanskje oppfattes som urettferdig ...
- Det er ok.
- Det er helt greit med bisitter, men jeg mener at bisitter primært er der for konkrete saker på det aktuelle møtet. Mulig at terskel for bisitter bør heves slik at møtene ikke blir for store.
- Dagens ordning med 1 eller 2 fra hvert medlem er OK.
- Hva er den reelle forskjellen på medlem og bisitter? Ordningen må ikke utvides; **forumet er stort nok.**
- Det er bra å kunne stille med bisittere. Da får medlemmene fram ulike perspektiv i sitt interesseområde. Det kan være i forhold til f.eks. teknisk, praktisk, juridisk perspektiv som det sjelden er en og samme person som kan representere.
- Fungerer bra
- Vi tenker at mulighet til å møte med bisitter er en fin ordning, da det avhengig av temaer i det spesifikke møte kan være nyttig at personer som har spesifikk kompetanse kan delta i tillegg til fast medlem. **Men det bør nok spesifiseres tak på antall bisitter (1 eller 2?).**

Det har vært vurdert å redusere varigheten av møtene fra tre til to timer. Hvordan stiller du deg til dette?

- Tror **tre timer er passe**. Så kan kanskje noen av møtene være på Teams.
- Jeg synes godt det kan være tre timer. Skal man først **dra til Oslo for fysisk oppmøte** bør det være av en viss varighet.
- Det er avhengig av agendaen. Tre timer inkludert pause er grei varighet.
- Tre timer som ramme er OK, men blir en ferdig før kan det være bra.
- For de som har lang reise vil det da bli mindre aktuelt å møte fysisk. Fast deltagelse på Teams er krevende og gir et annet utbytte. En slik løsning vil gi medlemmer fra Oslo-området en fordel.
- "Beholder 3 timer på fysiske møter, men gir mulighet til mer dialog og nettverksbygging mellom deltakerne. f.eks. **litt lengre pauser** + små **gruppesamtaler** om relevante tema.
- **Ett av møtene kan gjerne være på teams og da kun opp til 2 timer.**
- Ingen sterke formeninger om dette. Det bør vel hensyntas at enkelte har lengre reisevei, dersom kortere møter betyr ytterligere møter per år?
- Det er mange saker, så bra at de varer tre timer fremfor å ha hyppigere møter
- Vi mener det er viktigere å ha tre timers møter når vi først møtes, enn at vi skal ha tre møter pr år.

Er antall møter riktig, dvs. 3 pr år? Bør det være flere eller færre?

- I tilfelle flere, 1-2 kortere som er på Teams
- OK med 3. Alternativt redusere til ett per halvår.
- 3 er akkurat passe.
- Siden det nå primært er et forum for gjensidig orientering, kan to per år være nok.
- 3 møter er ok. Det kan vurderes Teams-møter ved saker som haster og ikke kan vente, hvor alle deltar digitalt.
- 3 møter er OK.
- "Dette må ses i sammenheng med spørsmålet over.
- Ellers ingen sterke meninger fra vår side. "
- OK antall
- Synes tre i året er fint, men dersom det er lite temaer til møtene, er det **viktigere å ha tre timers varighet og heller kutte ned til 2 møter pr år** (en vår og en høst). Det er også grunn til å tro at en del temaer kan være hensiktsmessig å diskutere dypere fremover. Eksempelvis endringer som kommer som følge av nytt direktiv «Gigabit Infrastructure Act».

Bør saksområdet til SLG utvides til å omfatte ledninger over bakken?

- Ja
- Nei.
- Nei! Ledninger over bakken er en annen sak. Ledninger i grunnen var utgangspunktet for SLG og må fortsette å være det. Jeg frykter at skal 'alle' ledninger inkluderes blir dette altfor komplekst og stort.
- Ledninger over bakken betyr kraftledninger og noen bredbånd i kraftledningsmaster. De fleste av dagens medlemmer har ikke noe å tilføre på disse områdene. Det er mange nok som har meninger om dette.
- Ja.
- JA!
- Det hadde vært veldig interessant om SLG også omfatter ledninger over bakken. Dette vil også være av stor interesse for vår organisasjon med medlemmer som i stor grad berøres også av dette. Det er imidlertid en sjanse for at det vil bli for omfattende totalt sett.
- Ja, vi mener det. Mange ledningstemaer begrenser seg ikke bare til under bakken, men gjelder like mye over bakken, eksempelvis bredbåndsutbyggingsloven og den kommende forordning som skal erstatte dette. Ved å avgrense kun til under bakken, kan vi begrense en del naturlige diskusjoner.

Har du innspill til andre endringer i SLG sine oppgaver (utvidelser eller innskrenkninger i mandatet)?

- Fungerer bra, ingen innspill
- Nei.
- Mitt syn er at dagens mandat opprettholdes, men at det settes større fokus på at hvert medlem har en deltager. Men utvider med bisitter der det er naturlig og/eller det er spesielle saker som skal drøftes.
- Mandatet "gjensidig orientering om alle tema relevant for aktører med ledninger i bakken" er vidt nok.
- SLG bør **prioritere å følge opp dagens formål**, her er det mer å hente per i dag.
- Ikke som vi kommer på.
- Ja, så lenge mastene står i veier etc.

Bør det åpnes for at offentlige og private ledningseiere, og private virksomheter som er tjenesteytere overfor allmennheten på vegne av ledningseiere, kan få observatørstatus med talerett i SLG?

- I utgangspunktet positiv, men SLG må heller ikke bli for stor
- Se under
- Er usikker på hva som ligger i denne definisjonen. Er en kraftprodusent en tjenesteyter som leverer en tjeneste på netteiers nett til sluttkunden? Snakker vi om entreprenørselskaper. Noen er her sikkert representert gjennom MEF, men det er jo andre også. Elmontører f.eks.
- Man kan begynne med å invitere flere av disse til å holde foredrag om tema de mener er relevant. Kan lett bli for mange.
- Nei.
- For å sikre balansen mellom interesseområdene bør det ikke være mer enn en observatør. Det bør være opp til hovedmedlem å bestemme hvem som skal være observatør. Ut over dette kan det være aktuelt å invitere andre til å holde innlegg/diskutere spesielle tema.
- Synes det er ok at de som er med fortsetter. Bra å kalle inn slike organisasjoner til innlegg med diskusjon

Bør det åpnes for at offentlige og private ledningseiere, og private virksomheter som er tjenesteytere overfor allmennheten på vegne av ledningseiere, kan få observatørstatus med talerett i SLG?

- Ja
- Ja
- Nei
- Nei
- Nei
- Ja
- Ja
- Nei

Hvis ja på forrige spørsmål, angi hvilke begrensninger som bør gjelde.

- Litt usikker, spørsmålet er om de skal være fast, kalles inn når det trengs mm. Kan noen representere dem (Abelia, IKT-Norge mm)?
- Det bør settes et tak på antall og at man f.eks. **kan være medlem en viss periode før plassen må gis videre til andre.**
- Men bør ikke begrenses til "på vegne av ledningseieren" må være likt for alle.
- Bør antagelig begrenses antallet siden forumet ikke bør være større enn i dag for å få effektive møter.

Hvis du mener private virksomheter ikke bør få observatørstatus: Har du innspill til hvordan private virksomheter på annen måte kan involveres i SLG sine møter og aktiviteter?

- Her må vi holde fokus på SLG sitt mandat slik at forumet ikke eser ut. Ledninger i grunnen.
- Man kan begynne med å invitere flere av disse til å holde foredrag om tema de mener er relevant. Kan lett bli for mange.
- "SLG består vel i dag av private virksomheter. Hva er forskjellen?"
 - Private virksomheter kan komme med innspill til tema og inviteres til utvalgte møter for å presentere sin problemstilling"
- Bisitter-rollen bør kunne dekke for behov for deltakelse

Hvis du mener det bør åpnes for individuelle deltakere i et begrenset antall (for eksempel ett eller noen få enkeltfirmaer), hva bør kriteriene for dette være?

- Det beste er om noen utpeker en representant som har tillit hos flere
- Dette er vanskelig å praktisere.
- Men, jeg er likevel ikke fremmed for individuelle deltagere. Dette kunne skje på et av møtene som kunne være et tema møte.
- Vi ønsker ikke individuelle deltagere (ikke spørsmål om det her for øvrig).
- Da bør de ha foredrag til diskusjon, men ikke nødvendigvis møterett hver gang
- Hvert enkelt medlem får vurdere i hvilken grad det er hensiktsmessig å ta med bisittere i møtet innenfor de retningslinjer som gjelder på feltet.

Kan eller bør SLG legges ned og arbeidet videreføres i form av åpne konferanser i regi av en bransjeorganisasjon? Kan vi organisere funksjonen til SLG på andre måter?

- Tror det er viktig at dette ledes av et departement
- Jeg synes ikke det. Det finnes en rekke bransjeorganisasjoner, men SLG jobber på tvers av disse, det er nyttig.
- Nei. SLG må opprettholdes. En styrke er at her møtes flere bransjer; forvaltning og kommersielle aktører. Vegmyndigheter og ledningseiere. SLG må være arenaen der vi kan forvalte et slikt samarbeid.
- Dette bør vurderes. Kan eventuelt i det minste revitalisere agendaen til samarbeidsforumet.
- SLG må fortsette i en eller annen form, ref. svarene over.
 - Her er det parter med ulike interesser. Hvilken bransjeorganisasjon er i så fall aktuelle for et slikt oppdrag?
- Nei. Viktig å ha et balansert sammensatt forum for dialog mellom interessefeltene og myndighetene. Dette blir vanskeligere å få til i en konferanseform dere deltakelsen er mer tilfeldig.
- Fornøyd med slik det er i dag
- Viktig at arbeidet eies av departementet/departementene.

Er det noe mer du ønsker å tilføye?

- Stå På!
- Kunne gjerne kjørt en **strategiworkshop** på hva vi skal ha på agendaen fremover og gjerne i forhold til de store temaene som klima, miljø, digitalisering, kvalitet, samspill mellom aktører, kostnadseffektivisering
- NN mener sentrale temaer fremover vil være **samordnet rapportering til det offentlige**, noe som vil gi store samfunnsmessige gevinster og bedre datarapportering til det offentlige. Et offentlig LER er også et diskusjonstema som burde vært diskutert mer. Vi har blant annet en ny sikkerhetspolitisk situasjon som tilsier at dette kan ha økt nytteverdi.

Takk for oppmerksomheten!

Kommunal- og
distriktsdepartementet

magnar.danielsen@kdd.dep.no